

Η 1η Εθνική Σύνοδος Αναρχικών Εργαζομένων, Μπολόνια 11-15 Αυγούστου 1973

Πριν από 46 χρόνια, πραγματοποιήθηκε στην Μπολόνια της Ιταλίας στις 11 με 15 Αυγούστου 1973 το 1ο Convegno Nazionale Lavoratori Anarchici (CNLA - Εθνική Σύνοδος Αναρχικών Εργαζομένων). Σε αυτή τη σημαντική εκδήλωση συμμετείχαν εκατοντάδες

σύντροφοι [1] που εκπροσώπησαν τις ελευθεριακές κομμουνιστικές ομάδες και τις περιφερειακές οργανώσεις. Η Σύνοδος υπερέβη τις προσδοκίες ακόμη και των διοργανωτών. Δεν ήταν απλώς μια αποκομμένη ενέργεια, ήταν ο καρπός μιας μακράς και επίπονης εργασίας συγκέντρωσης, συντονισμού και δικτύωσης μηνών και συμμετοχής του τμήματος του αναρχικού κινήματος που χαρακτηριζόταν ως αναρχικοί της ταξικής πάλης, γνωστού και ως "νεοπλατφορμιστικού" ρεύματος. Προκειμένου να δούμε αυτό το γεγονός στο σωστό του πλαίσιο και να κατανοήσουμε καλύτερα τη σημασία του καθώς και τη θεωρητική και οργανωτική διαδικασία που προέκυψε από αυτό, πρέπει να κάνουμε μερικά βήματα πίσω στο χρόνο [2].

"Στις αρχές της δεκαετίας του '70 το ιταλικό αναρχικό κίνημα βρίσκεται σε μια περίοδο έντονης ανάπτυξης μετά την κρίση στις αρχές της δεκαετίας του 1960, η οποία κορυφώθηκε με τη διάσπαση των Gruppi di Iniziativa Anarchica [GIA - Αναρχικές Ομάδες Πρωτοβουλίας]. Είχε χάσει την οργανωτική του ενότητα (στη FAI και την GIA προστέθηκε μια τρίτη εθνικής κλίμακας οργάνωση, η Gruppi Anarchici Federati (GAF - Ομοσπονδίες Αναρχικές Ομάδες), αλλά χάρη στην εισροή νεαρών αγωνιστών (κυρίως φοιτητών αλλά και εργαζομένων) που είχαν εμφανιστεί στους αγώνες του 1968-1969, υπήρξε αύξηση του αριθμού των τμημάτων, κύκλων, ομάδων, περιφερειακών ενώσεων και ομοσπονδιών πόλεων, τόσο εντός όσο και εκτός των εθνικών οργανώσεων.

Αυτή η ποσοτική ανάπτυξη συνοδεύτηκε με την ισχυρή απαίτηση νέων ομάδων και συντρόφων για μεγαλύτερη εμπάθунση του συγκεκριμένου θεωρητικού και αναλυτικού οπλοστασίου συγκρότησης του αναρχικού κινήματος και μια εντονότερη εισδοχή των αναρχικών στους κοινωνικούς και εργατικούς αγώνες της εποχής.

Επομένως, είναι σχεδόν φυσικό ότι στην περίπλοκη κατάσταση εκείνων των χρόνων (με κύρια γεγονότα την υποστηριζόμενη από το κράτος τρομοκρατία, τη δολοφονία του Pinelli και την εκστρατεία για την απελευθέρωση των Valpreda και tMarini), μαζί με μια συζήτηση για τις μορφές αγώνα (η εκλογική υποψηφιότητα του Valpreda, αλλά και η επαναστατική βία) έδωσαν μια νέα ώθηση στη συζήτηση σχετικά με τη σημασία που 'λεδινε το κίνημα στο εργατικό ζήτημα.

Και είναι σχεδόν εξίσου αναπόφευκτο ότι οι αντιδράσεις του κινήματος διέφεραν: ενώ οι GIA, κλεισμένες στον πύργο τους, προστάτευαν ένα είδος μαρτυρικού οράματος του αναρχισμού, παραμένοντας ουσιαστικά αμέτοχη από τα νέα κινήματα και η GAF αρχίζει να κινείται προς μια πολύ "καλλιεργημένη" αναθεώρηση του αναρχισμού [3] που θέτει εν αμφιβόλω την ίδια την έννοια της ταξικής πάλης, στη FAI (και στον τεράστιο χώρο των μη ομοσπονδιοποιημένων ομάδων), άνοιξε μια βαθιά συζήτηση για τη φύση του αναρχισμού, τις οργανωτικές του μορφές, και τους εργατικούς αγώνες.

Ξεκίνησε μια νέα δεκαετία (1970-1980), η οποία για την FAI (και το υπόλοιπο κίνημα) ήταν πλούσια σε εκδηλώσεις, συζητήσεις και διαμάχες - με μια λέξη, θόρυβος.

Εδώ είναι, σε εξαιρετικά συνθετική μορφή, μερικά από τα πιο σημαντικά επεισόδια εκείνων των χρόνων. Κατά την διετία 1972-1973, μια σειρά ομάδων και περιφερειακών ενώσεων (εντός και εκτός της FAI) ξεκίνησε μια πορεία συζητήσεων που, αρχίζοντας από την ανάγκη ανάκτησης της φύσης του αναρχισμού που βασίζεται στην τάξη και τον εργαζόμενο, κατέληξε στην επανακάλυψη του αρσινοφισμού (από το όνομα του Αρσίνοφ, έναν από τους συντάκτες της “Πλατφόρμας”), την εμπειρία των GAAP και την αποδοχή του “πλατφορμισμού”.

Η αντίδραση στο εσωτερικό του κινήματος ήταν άμεση και πικρή. Ορισμένες θέσεις που υιοθέτησε η GAF σχετικά με την εικόνα του [Gianfranco] Bertoli [4] χρησίμευσαν μόνο για να επιδεινώσουν τα πράγματα και, κατά κάποιο τρόπο, να γίνουν casus belli (αίτια πολέμου).

Η συγκρότηση ενός τεράστιου πλατφορμιστικού ρεύματος -μέσα και έξω από την FAI- δημιούργησε αρκετές ανησυχίες σε ένα μέρος του αναρχικού κινήματος (GIA, GAF και ορισμένους τομείς της ίδιας της FAI), που το θεωρούσαν ως μια προσπάθεια να ηγεμονεύσει ολόκληρου του κινήματος. Αυτοί οι φόβοι δεν είναι εντελώς αδικαιολόγητοι, δεδομένου ότι ο ρητός στόχος του πλατφορμιστικού ρεύματος είναι -ενεργώντας με συντονισμένο τρόπο τόσο εντός όσο και εκτός της Ομοσπονδίας- να φέρει το κίνημα πίσω στις εργατικές του καταβολές και να αποβάλει τα συστατικά εκείνα που κρίνεται ότι είναι μη ταξικά. Είναι ένα ριζοσπαστικό πολιτικό σχέδιο που συνεπάγεται μια εξαιρετικά σκληρή αντιπαράθεση (ή ακόμα καλύτερα μια σύγκρουση), αν και “νόμιμη”.

Αυτό που θα το “χαλάσει” και θα σημάνει την αποτυχία του θα είναι η πολιτική και συμπεριφορική ανωριμότητα ορισμένων ομάδων του ρεύματος αυτό, η υπερβολικά φιλελεύθερη χρήση της δυναμικής που βασίζεται στην οργάνωση και, όπως συνέβη στην περίπτωση των GAAP, μια ορισμένη εκδήλωση ενός ανυπόφορου σεχταρισμού που οδήγησε σε υποτίμηση του “αντιπάλου”.

Έτσι φτάσαμε στις αρχές του 1973. Πολλές περιφερειακές ελευθεριακές κομμουνιστικές ομάδες είχαν συσταθεί ή είχαν συσταθεί από πριν [5] και υπήρχαν πολλές ομάδες εμπνευσμένες από τις ίδιες αρχές εκτός και εντός της FAI [6].

Αυτές οι ομάδες της FAI έκαναν μια σκληρή σύγκρουση με το “παραδοσιακό” ρεύμα μέσα στην Ομοσπονδία.

Στις 6-7 Γενάρη 1973 στην Ανκόνα, στο προσυνέδριο της FAI, οι ελευθεριακές κομμουνιστικές ομάδες εξέφρασαν την ανάγκη για ένα νέο Συνεταιριστικό Σύμφωνο υπό το φως του προσεχούς 11ου Συνεδρίου.

Στις 4 Φλεβάρη στη Σύνοδό της στη Σαβόνα, η OAL ξεκίνησε μια εθνική πρόταση για μια Εθνική Σύνοδο Αναρχικών Εργαζομένων.

Την ίδια μέρα στο Μπάρι, το Gruppo Comunista Anarchico di Bari (Κομμουνιστική Αναρχική Ομάδα) και το Gruppo Comunista Anarchico Kronstadt (Κομμουνιστική Αναρχική Ομάδα “Κροστάνδη”) από τη Νάπολι, κατέβασαν πρόταση για ένα νέο Συνεταιριστικό Σύμφωνο για τη FAI.

Στις 9 Φλεβάρη στη Ρώμη, στο περιθώριο μιας εθνικής διαδήλωσης μεταλλουργατών, πραγματοποιήθηκε συνάντηση για την CNLA [7]. Στις 4 Μαρτίου, και πάλι στη Ρώμη, συναντήθηκε το Εθνικό Συμβούλιο της FAI προκειμένου να αποφασίσει την ημερήσια διάταξη του 11ου Συνεδρίου.

Τον Μάρτη, τον Απρίλη και τον Μάη, εντάθηκε η δραστηριότητα συντονισμού του ελευθεριακού κομμουνιστικού χώρου και οι διάφορες ομάδες κατέθεσαν ντοκουμέντα και δελτία που ασχολούνταν με θέματα εργασίας και πολιτικά θέματα [8]. Στις 30 Απρίλη στη Μακεράτα πραγματοποιήθηκε συνάντηση δέκα ομάδων [9] που συμμετείχαν στην ταξική εργατική τάση εντός της FAI προκειμένου να καταρτίσουν μια πρόταση για ένα Συνεταιριστικό Σύμφωνο, η οποία όμως θα καταδικαστεί ως πλατφορμιστική από διάφορες άλλες τάσεις της FAI.

Στις 12 Μάη στην Καρράρα συναντήθηκε η Επιτροπή Αλληλογραφίας της FAI. Γράφτηκε μια δήλωση που απέρριπτε το 11ο Συνέδριο λόγω της “ανεπαρκούς προετοιμασίας για το Συνέδριο” και “των επικρίσεων που κοινοποιήθηκαν ... από πολυάριθμες ομάδες και άτομα στην FAI, σε αντίθεση με τη μέθοδο πρόσκλησης και διεξαγωγής του 11ου Συνεδρίου της FAI, που συστάθηκε από το Εθνικό Συμβούλιο στη συνεδρίασή του στις 4 Μάρτη 1973 στη Ρώμη”. Δημιουργήθηκε μια Επιτροπή Συνεδρίου για να συλλέξει σε ένα έγγραφο όλες τις διάφορες προτάσεις.

Στις 14 Μάη, οι ομάδες του Μιλάνου Bandiera Nera (“Μαύρη Σημαία” - της GAF), Milano '73 (της GAF), Lotta Anarchica (“Αναρχικός Αγώνας” - της FAI) και Primo Maggio (“1η Μάη” - της FAI) έστειλαν μια ανακοίνωση προς ολόκληρο το αναρχικό κίνημα, επικρίνοντας το κείμενο ενός μανιφέστου που είχε δημοσιευθεί στις 3 Μάη, για την προσωπική λατρεία στο πρόσωπο του Camillo Berneri, τη χρήση της λέξης “κόμμα” και τον ορισμό του ιταλικού αναρχικού κινήματος ως “τροχόσπιτο”. Στο αναρχικό κίνημα ακολούθησαν έντονες αντιπαραθέσεις.

Στις 31 Μάη στο Viareggio, οι ομάδες της FAI που συναντήθηκαν στη Μακεράτα, συζήτησαν το ενδεχόμενο αναβολής του 11ου Συνεδρίου και συγκροτήθηκαν ως οργανωμένη τάση που πήρε το όνομα Nucleo Operativo. Στις 15 Ιούνη, οι MSL και AAS απάντησαν στις κατηγορίες που είχαν δεχθεί από τις άλλες ομάδες του Μιλάνου μετά το μανιφέστο “Μάης 1937”.

Στις 21 Ιουνίου στη Γένοβα, η OAL εξέδωσε μια ανακοίνωση, επικρίνοντας τις συνιστώσες του αναρχικού κινήματος που επέτρεψαν στον βομβιστή Bertoli την ελευθερία να δηλώσει ατομικιστής αναρχικός. Η ανακοίνωση εγκρίθηκε από τις ελευθεριακές ομάδες στην FAI. Ακολούθησαν έντονες αντιπαραθέσεις στο εσωτερικό του αναρχικού κινήματος.

Στις 29 Ιουνίου στη Ρώμη πραγματοποιήθηκε συνάντηση της Επιτροπής του Συνεδρίου της FAI. Συμμετείχε ένας εκπρόσωπος της ομάδας “Κροστάνδη” GCA από τη Νάπολι, που εκπροσωπούσε το Nucleo Operativo. Το αποτέλεσμα δεν ήταν ευνοϊκό για την ελευθεριακή κομμουνιστική τάση της Ομοσπονδίας. Στις 15 Ιούλη στο Μιλάνο κυκλοφόρησε το πρώτο τεύχος του ελευθεριακού κομμουνιστικού δελτίου “Pagine Libertarie” (“Ελευθεριακή Σελίδα”). Η MSL ήταν υπεύθυνη για την επεξεργασία του, με συνεισφορές από τα Gruppo Anarchico di Reggio Emilia, Gruppo Anarchico Berneri από την Περούτζια, το Gruppo Anarchico 18 Marzo από την Μακεράτα, το Gruppo Anarchico di Viareggio και το Gruppo Comunista Anarchico Kronstadt από τη Νάπολι.

Φτάνουμε τελικά στις 11 Αυγούστου και το 1ο CNLA. Καλεσμένες από την OAL, ενώθηκαν με ομάδες της FAI στο Nucleo Operativo και άλλες ομάδες, τόσο εντός όσο και εκτός Ομοσπονδίας, που εκπροσωπούσαν σχεδόν όλο το ιταλικό αναρχικό κίνημα. Η τελική πρόταση, που εγκρίθηκε με πλειοψηφία, μπορεί να διαβαστεί στη διεύθυνση http://www.fdca.it/fdcaen/historical/fdca-prehistory/1_cnla.htm.

Όπως γράφει η A. Dadà:

"Αυτή η συνάντηση δεν ήταν μια μικρή έκπληξη, όχι μόνο εξαιτίας του μεγάλου αριθμού συμμετεχόντων αλλά και για την ποιότητα των συζητήσεων και των ζητημάτων που αντιμετωπίζονταν, τυπικά, για τους αναρχικούς, της πολιτικής οργάνωσης και της μαζικής οργάνωσης: παρουσία στις εργατικές συνομοσπονδίες, τα εργοστασιακά συνδικάτα και τα συμβούλια της γειτονιάς, καθώς και τις στρατηγικές πολιτικής παρέμβασης. Την ίδια στιγμή, υπογράμμισε τη μεγάλη έλλειψη ομοιογένειας των υπάρχουσών θέσεων αλλά όμως σηματοδότησε και μια σημαντική σύγκλιση μεταξύ των συμμετεχόντων. Έτσι, το 1ο CNLA, αφού αξιολόγησε την ανάγκη για “τη δράση που πρέπει να διεξαχθεί ταυτόχρονα από μια συγκεκριμένη αναρχική κομμουνιστική οργάνωση και από μια μαζική προλεταριακή οργάνωση ώστε να επιτευχθεί η ενότητα, η

αυτονομία, η ταξική συνείδηση και ο διεθνισμός που απαιτούνται για την οικοδόμηση του αναρχικού κομμουνισμού”, ήρθε να αναγνωρίσει την συνδικαλιστική οργάνωση ως προτεραιότητα και για το σκοπό αυτό να δημιουργήσουν μια δομή συντονισμού, συζήτησης και μελέτης των αναγκών των διαφόρων ομάδων” [10].

Φαίνεται ότι θα είναι η αρχή μίας ασταμάτητης διαδικασίας ανανέωσης μέσα στο ιταλικό αναρχικό κίνημα και η μετατροπή της μεγαλύτερης οργάνωσής της, της FAI, σε ταξική και ελευθεριακή κομμουνιστική οργάνωση, που δεν θα είναι επανάληψη αλλά οίθε και θα επαναλαμβάνει κάποιους άλλους. Ωστόσο, τα γεγονότα απέδειξαν ότι αυτό δεν θα συνέβαινε. Παρά το γεγονός ότι ήταν το υψηλότερο σημείο του ελευθεριακού κομμουνιστικού σχεδίου, η επιτυχία του 1ου CNLA παρέμεινε αδιάκοπη αλλά και αδιάκοπη. Η απομάκρυνση των ομάδων του Nucleo Operativo από την FAI [11], η άγρια εκστρατεία που ξέσπασε εναντίον ορισμένων ομάδων του ελευθεριακού κομμουνιστικού ρεύματος, ακολουθούμενη από την υποτιθέμενη καταστροφή των εγκαταστάσεων των αναρχικών του Μιλάνου στη Via Scaldasole [12]. η εσωτερική κρίση στο πλαίσιο του OAL [13], ήταν όλοι παράγοντες που οδήγησαν στην αποδυνάμωση του ελευθεριακού κομμουνιστικού σχεδίου και κυρίως στην εξαφάνισή του τα επόμενα χρόνια. Αλλά αυτά είναι γεγονότα που δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο του παρόντος κειμένου.

Η ιστορία του “νεοπλατφορμιστικού” κινήματος της δεκαετίας του '70 είναι αυτή που περιμένει ακόμα να γραφτεί, όπως λίγοι έχουν ασχοληθεί ποτέ με αυτό και σχεδόν ποτέ με ικανοποιητικό τρόπο [14].

Guido Barroero

Translation by [FdCA - International Relations Office](#).

Notes:

1. Συμμετείχαν γύρω στους 250 Ιταλούς αναρχικούς καθώς και εκπρόσωποι από την IWA και τη γαλλική ORA-FL” (Οργάνωση Επαναστατών Αναρχικών) [Fedeli-Sacchetti, *Congressi e Convegni (1944-1995). Atti e documenti*, Chieti 2002.
2. Από το άρθρο μου "Tre libri e una questione ancora aperta" στο *A rivista anarchica*, No. 311, October 2005.
3. Για τις θεωρητικές θέσεις της GAF, είναι χρήσιμο να διαβαστεί, ανάμεσα στα άλλα, η εφημερίδα "industrial feudalism", που ήταν το προϊόν μιας έμπνευσης μετά την ανάγνωση γραπτών του Bruno Rizzi.
4. Συγγραφέας που έκανε βομβιστική επίθεση σε αστυνομικό τμήμα στο Μιλάνο τον

Μάη του 1973.

5. Ανάμεσά τους οι *Organizzazione Anarchica Ligure* (OAL), *Organizzazione Anarchica Marchigiana* (OAM) και *Organizzazione Anarchica Pugliese* (OAP).

6. Οι ομάδες της FAI groups που θεωρούντο αναρχική της ταξικής πάλης, με ελευθεριακές κομμουνιστικές θέσεις (και που συχημάτισαν το *Nucleo Operativo*) ήταν αρχικά οι *Gruppo Comunista Anarchico di Bari*, *Gruppo Comunista Anarchico di Molfetta*, *Gruppo Comunista Anarchico "Kronstadt"* από τη Νάπολι, *Gruppo "Kronstadt"* από την Ancona, τα Τμήματα Civitanova, Jesi και Μακεράτα της OAM, η *Gruppo Comunista Anarchico Berneri* από την Περούτζια, οι *Gruppo Comunista Anarchico di Trieste*, *Gruppo Comunista Anarchico di Forlì*, *Movimento Anarco-Comunista Bergamasco* και *Movimento Socialista Libertario* από το Μιλάνο.

7. Οι πλατφορμιστές ήταν οι *Collettivo Lavoratori Anarchici* από τη Ρώμη, *Coordinamento Operai Metalmeccanici* από το Μιλάνο, *Coordinamento Operai Anarchici* από το Legnano και Labour Commission της *Organizzazione dei Comunisti Libertari* (OAL) από τη Γένοβα.

8. "Parità normativa" και "La nocività" από το *Gruppo Comunista Anarchico di Bari*; "1° Maggio, giorno di lotta non di festa" by the OAP; "Marini libero subito" by the *Gruppo Anarchico di Molfetta*. "Maggio 1937 - Barcellona proletaria in lotta contro la reazione stalinista", commemorative wall manifesto for the Barcelona Days, by the *Movimento Socialista Libertario* (FAI), *Azione AnarcoSindacalista*, *Gruppo Durruti di Trezzane Zingone*. "Assistenza sanitaria" by the *Gruppo Comunista Anarchico di Bari*.

9. *Gruppo Anarchico "18 marzo"* από την Μακεράτα, *Gruppo Anarchico Bakunin* από το Jesi, *Gruppo Anarchico Makhno* από την Civitanova Marche, MAC από το Bergamo, *Gruppo Comunista Anarchico από το Reggio Emilia*, *Gruppo Anarchico Berneri* από την Περούτζια, OAP από το Bari και τη Molfetta, GCA Kronstadt from Naples και MSL από το Μιλάνο.

10. Adriana Dadà, *L'anarchismo in Italia fra movimento e partito*, Teti 1984.

11. Στη συνάντησή της στη Ρώμη στις 8 Δεκέμβρη, η Επιτροπή Αλληλογραφίας της FAI διαμήνυσε σε όλα τα μέλη της Ομοσπονδίας, ότι ως αποτέλεσμα της "μη απόσυρσης της 'πλατφορμιστικής' πρότασης για ένα Associative Pact ... ούτε αποσυνδέοντας τους εαυτούς τους από τις αποφάσεις που πάρθηκαν και τη δράση που ανέλαβαν σε αρμονία με την εξουσιαστική πλατφορμιστική ιδεολογία", οι δέκα ομάδες που υπογράφουν [το *Nucleo Operativo*] πρέπει να τεθούν εκτός FAI και έτσι δεν θα δικαιούνται να στείλουν αντιπροσώπους στο 11ο Συνέδριό της.

12. Με ένα ντοκουμέντο με ημερομηνία 27 Σεπτέμβρη, οι ομάδες του Μιλάνου *Lotta Anarchica* (FAI), *Bandiera Nera* (GAF), *Durruti* και *Milano '73* (GAF) απέδωσαν την ευθύνη στους αγωνιστές των MSL και AAS από το Μιλάνο, OAL και *Kronstadt* από τη Νάπολι, υιοθετώντας τις θέσεις της γαλλικής ORA (Οργάνωση Αναρχικών Επαναστατών) και της OAL και δρώντας χωρίς να θέλουν να αποσπαστούν από την

FAI και οδηγώντας το ιταλικό αναρχικό κίνημα προς "πλατφορμιστικές" and "αρσινοφικές" θέσεις. Η "καταστροφή" ήταν στην πραγματικότητα μόνο ένα επεισόδιο στο Μιλάνου όπου πάρθηκε ως αβαντάζ για να δυσφημήσει τους ελευθεριακούς κομμουνιστές.

13. Το Τμήμα Τζένοας αποχώρησε από την OAL, αποστερώντας την από τη "μαζική" της βάση και μιλώντας για οργανωτική κρίση.

14. Υπάρχουν δύο βιβλία εδώ. Το ένα των Cardella και Fenech (*Anni senza tregua. Per una storia della Federazione Anarchica Italiana dal 1970 al 1980*) που θέτουν μια αρκετά μεροληπτική εκδοχή των γεγονότων που παραθέσαμε εδώ, στο πλαίσιο μιας μη κρατικής και υπερφίαλης απόλογίας της FAI. Το δεύτερο, της Adriana Dadà (*L'anarchismo in Italia: fra movimento e partito*), είναι πλούσιο σε ντοκουμέντα αλλά έχει και μερικές ανακρίβειες.

*Μετάφραση: "Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης".